

норму дитячого негативізму, може призвести до виникнення у дитини відчуття своєї слабкості, неповноцінності та заниженої самооцінки.

Окрім самооцінки, батьки задають і рівень домагань дитини – те, на що вона претендує у своїй діяльності й відносинах. Діти з високим рівнем домагань, завищеною самооцінкою й високою мотивацією розраховують тільки на успіх і у разі невдачі можуть одержати важку психічну травму. Діти з низьким рівнем домагань і низкою самооцінкою не претендують на багато ні в майбутньому, ні в сьогоденні. Вони не ставлять перед собою високих цілей і постійно сумніваються у своїх можливостях, швидко змиряються з невдачами, але при цьому часто багато чого домагаються [9; 10].

Актуальність обраної теми полягає у тому, що у кожній родині об'єктивно складається певна, далеко не завжди усвідомлена система виховання. Самооцінка, яка сформувалася у дитини дошкільного віку під впливом сімейного виховання, суттєво позначається на тих установках, з якими вона приходить до школи, на її ставленні до успіхів та невдач у навчанні та спілкуванні. Необхідно також наголосити про духовні цінності і етичний клімат, про методи сімейного виховання і ті на перший погляд незначні деталі повсякденного спілкування, в яких народжується взаєморозуміння, йде важкий і радісний процес виховання людини. [7].

Список використаних джерел та літератури

1. Бондарчук О.І. Сім'я як осередок соціалізації дитини. К.:АЛД.1998р.
2. Гостовий В.І. Сучасна сім'я і її педагогіка. – К.: Освіта, 1999р.
- 3–6. 4. Кононко О.Л. Особистісна орієнтація – пріоритет сьогодення. *Дошкільне виховання*. 2007. № 5. С. 3–6.
5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посіб.3-є видання,2001р. 656 с.
6. Капська А.Й. Соціальна педагогіка. Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2003р. 468с.
7. Сидоров К.Р. Самооцінка в психології. Світ психології. 2006. № 2. С. 224–234.
8. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання. Івано-Франківськ, 1996. 179 с.
9. Щербакова К.Й., Григоренко Г.І. У сім'ї росте дитина. К.:Освіта,1995р.
10. Якобсон С.Г., Морева Г.І. Адекватна самооцінка як умова морального виховання дошкільників. *Питання психології*. 1983. № 8. С. 55–61.
11. Дезадаптація дітей. Матеріали для роботи зі студентами : навч.-метод. посіб. / Автор-упоряд. : Л.В.Зданевич. Хмельницький: Вид-во ХГПА, 2014. 220с.

Цикалюк Оксана,
вчитель початкових класів
Славутської гімназії № 5

Виклики для вчителя літературного читання

У статті розглядаються актуальні питання щодо проблем читання дітей молодшого шкільного віку. Акцентується увага на завданнях, методах, прийомах, які покращують читацькі навички школярів. Дана стаття слугує джерелом інформації для вчителів початкових класів, батьків, які хочуть привити любов дітей до книги.

Ключові слова: інтерактивні принципи: орієнтація на читацькі інтереси, різноманітність тематики і жанрів літературних текстів, індивідуально-диференційований підхід.

**Щоб підготувати людину до самостійного життя,
треба ввести її в світ книг.**

В.О. Сухомлинський

Сучасність, як і непростий стан у суспільстві, ставить перед учнями, батьками, вчителями та іншими небайдужими до освіти людьми все більші і складніші виклики, які повинні долатись і в кінцевому результаті мати позитивне вирішення. Сьогодні багато експертів у сфері освіти говорять про те, що навчання читання в школі не сприяє тому, щоб дитина полюбила читати книги. З розвитком цифрових технологій, соціальних мереж та ігор,

привабливих для дітей, важко залучити їх до читання книг. Що ж робити вчителю літературного читання початкових класів, щоб зацікавити й надихнути дітей до читання? Кожен із нас відповідь на це питання шукає самостійно, тому що сьогодні вимагає від учасників освітнього процесу виконання певних завдань, вирішення проблем і, як результат співпраці, залучення школярів до читання.

У молодших класах головне завдання вчителя – розвинути в здобувача освіти розуміння тексту під час читання. Успішність школяра оцінюють за логічністю читання, словниковим запасом і вмінням розуміти основну ідею прочитаного тексту. Прийнято вважати, що від цього залежить подальша успішність дитини в навчанні: якщо вона вміє швидко читати, вона зможе добре засвоювати навчальний матеріал у майбутньому. Однак при цьому не приділяється увага естетичному аспекту читання. Залишається осторонь і той факт, що книги формують людські цінності.

На мій погляд, перше і найважливіше завдання вчителя – створити в класі осередок читача, а саме, привабливе літературне середовище. Чим більше книг, комфортних книжкових куточків, ілюстрацій на стінах, тим більш стає цікавим світ читання для дітей. Важливо, щоб книги були різноманітні за жанрами і рівнями складності, щоб кожен учень міг знайти щось цікаве для себе. Для врахування зазначених особливостей школярів та створення сприятливих умов для творчого зростання кожного учня особливо актуальною стає проблема диференційованого навчання.

Учителю важливо застосовувати диференційований підхід до кожного учня, адже однакових вподобань у дітей немає. Їх смаки різняться за інтересами, рівнем читацької вправності й темпом розвитку. У процесі формування техніки читання важливо тримати під контролем мовлення, сприймання, пам'ять; розвивати процес мислення; спиратись на слуховий і зоровий аналізатори. Беручи до уваги різний рівень сформованості цих параметрів, здійснюється індивідуальний підхід у навчанні, при цьому враховуються:

- вміння читати;
- ступінь мовленнєвого розвитку;
- фонетичне і зорове сприймання;
- словниковий запас,;
- словесно-логічне мислення.

Учні в процесі роботи привчаються бачити самих себе: визнають власні помилки, аналізують успіхи, відчувають, що можна стати кращими, а також вибирають книги, які відповідають їхнім потребам та здібностям. Застосовуючи індивідуально-диференційований підхід у навчанні читати, вчитель з перших кроків дбає про всі якості читання і не переходить до формування швидкості, поки не забезпечить правильності читання.

Під час відбору текстів для роботи із школярами молодшого віку варто дотримуватися наступних принципів:

- орієнтація на читацькі інтереси дитини;
- різноманітність тематики і жанрів літературних текстів.

Під час занять з позакласного читання тексти, не дублюють, а розширюють і доповнюють літературний матеріал уроків класного читання. Учителю важливо створювати завдання, які розвивають у дітей здатність виразно висловлювати свої думки, аналізувати текст і робити висновки. І тут на допомогу прийдуть сучасні онлайн-ресурси. Адже електронні книги, аудіокниги можуть бути чудовими засобами для привертання уваги молодших школярів до читання. Також вчитель повинен застосовувати у своїй роботі якомога більше різноманітних технологій. Адже елементи сучасних технологій дозволяють учителю створювати інтерактивні уроки та завдання, які залучають учнів до активного читання й обговорення прочитаного. Відкриті дискусії, групові проекти і використання інтерактивних платформ можуть робити процес читання більш захопливим і цікавим для дітей. Застосовуючи дані технології, вчитель старанно добирає книги, які доповнюють теми уроків, а це також залишає простір для читання книг у позаурочний час. Таким чином

вчитель збалансовує читання, яке передбачене навчальною програмою, з вільним читанням.

Однак любов до читання й звичка читати книги протягом усього життя формується вдома. Оскільки вдома дитина проводить набагато більше часу, ніж у школі – і це найочевидніша причина, тому саме батьки повинні прищеплювати дитині любов до читання. Наприклад, пропозиція раз на тиждень влаштовувати вечори читання, у рамках яких члени родини по черзі читатимуть один одному вголос або кожен читатиме свою книгу. Це робити доречно, якщо дитина вміє читати. Обговорення з малюками власного читацького досвіду, розповідь про книги, які цікавили батьків у їх юному віці, – усе це не залишить байдужими дітей, а спонукатиме до подальшого читання. Спільне відвідування бібліотеки, книгарні, вибір книги для кожного члена сім'ї, обговорення прочитаних твори дозволить не лише обмінятися інформацією, а й зблизить членів родини. Батькам слід долучатися до обговорення літературних здобутків дітей, брати участь в організації літературних вікторин і свят у школі. Отож, щоб стати партнерами в популяризації читання, повинна бути тісна співпраця вчителя, батьків та дітей.

Оскільки вчитель початкових класів є авторитетом для своїх вихованців, його власний ентузіазм до читання й розповіді про літературні відкриття можуть стати сильним стимулом для учнів. Учитель повинен завжди вислухати й підтримати індивідуальні читацькі інтереси своїх вихованців, стимулювати дітей вибирати книги, які їх цікавлять, навіть якщо це не завжди співпадає з програмою, адже читання сприяє розвитку не лише читацьких, а й мовленнєвих та аналітичних навичок.

Сучасний світ літератури постійно змінюється. І нам важливо слідкувати за новими книгами, методиками та тенденціями в читанні. У світі, де інформація надходить до дітей з усіх сторін, важливо показати їм, що читання – це не тільки корисно, але й цікаво. Учитель початкових класів бере на себе велику відповідальність у формуванні читацьких навичок і прищеплює любов до книг. Саме ця робота робить професію вчителя особливо значущою і важливою для майбутнього культурного розвитку суспільства.

Підводячи підсумки сказаному, можна сказати, що вчителю початкових класів доводиться зустрічати численні виклики у сфері розвитку читацьких навичок дітей, проте завдяки творчому підходу, інноваціям і невичерпному ентузіазму, ми маємо змогу впливати на формування читацьких навичок та відкривати перед учнями захоплюючий світ літератури, який супроводжуватиме їх протягом усього життя.

Список використаних джерел та літератури

1. Колесник Л. Інтерактивні методи навчання на уроках читання. Початкова школа. 2014. № 1.
2. Савченко О. Я. Метод проектів на уроках літературного читання// Почат. школа, 2015, № 11
3. Шейко Г. К. Інноваційні методи роботи в початковій школі / Г. К. Шейко. - Х.: Ранок, 2008.
4. Давидов В.В Теорія розвиваючого навчання/ В.В. Давидов. – М.: ІН ТОР, 1996. -
5. Куріпка В.І Навчальні ігри на уроках читання. 1-4 класи./Вид. група «Основа»: «Триада+», 2008

Шевцова Аліна,
асистент вчителя
Комунального опорного закладу
загальної середньої освіти
«Пироговецький ліцей
Хмельницької міської ради

Найкращі способи прискорити читання та стати швидкочитачем

Читання – це універсальна діяльність і, безумовно, одна з найважливіших навичок для отримання нових знань або доступу до інформації. У цій статті ми розглянемо навички швидкого читання та дослідимо техніки, які ви можете використовувати, щоб читати краще і швидше.